

BÜNTETŐJOG
KÜLÖNÖS RÉSZ 2.
(1. rész)
2023.

Levelező tagozat
II. Félévi tematika és
vizsgakérdések, vázlatok
Tóth Mihály

ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK, VIZSGAKÉRDÉSEK

Lopás, sikkasztás, csalás, gazdasági csalás, információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás, hűtlen kezelés, hanyag kezelés, jármű önkényes elvétele, jogtalan elsajátítás

Rablás, rongálás, kifosztás, zsarolás, önbíráskodás

Orgazdaság, uzsorabűncselekmény

A szellemi alkotások büntetőjogi védelme

Csődbűncselekmény, Költségvetési csalás, pénzmosás, a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása

Pénzhamisítás, pénzhamisítás elősegítése, bélyeghamisítás

Terrorcselekmény, jármű hatalomba kerítése, közveszély okozása, közérdekű üzem működésének megzavarása, Embercsempészség

Hivatali visszaélés, közfeladati helyzettel visszaélés, bántalmazás hivatalos eljárásban Kényszervallatás, jogellenes fogvatartás

A hivatalos személy elleni bűncselekmények, hatóság eljárásának megzavarása, kényszerítés hatósági eljárásban

Hamis vád, hatóság félrevezetése, Hamis tanúzás, hamis tanúzásra felhívás, mentő körülmény elhallgatása, bűnpártolás

A korrupciós bűncselekmények

Garázdaság, rendbontás, visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel, visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel

Közösség elleni izgatás, a nemzetiszocialista vagy kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása, nemzeti jelkép megsértése, önkényuralmi jelképek használata

Az okirat büntetőjogi védelme

FELKÉSZÜLÉSI SEGÉDANYAGOK

A Btk (2012. évi C. törvény) felsorolt bűncselekményei

Czine Ágnes-Domokos Andrea: Büntetőjog II. Különös rész. Záróvizsga felkészítő Patrocinium, Budapest, 2019.

(Ügyeljünk a Btk. Módosulásaira !)

Ajánlott olvasmányok:

Domokos Andrea - Harangozó Attila: Büntetőjog II. Különös rész. Szakvizsga előkészítő, Patrocinium, Budapest, 2019.

A Btk. indokolásának a feltüntetett bűncselekményekre vonatkozó része. Letölthető:

http://docplayer.hu/23557574-2012-evi-c-torveny-indokolasa-a-bunteti-torvenykonyvril-altalanos-indokolas.html#show_full_text

Ezen kívül ajánlható bármely a Btk-t feldolgozó tankönyv újabb kiadása

NÉHÁNY ÚJABB BTK- VÁLTOZÁS (TÁJÉKOZTATÁSUL)

2019 CXI. tv. - egyes törvényeknek az egészségügyi szolgáltatások fejlesztésével, valamint a bizonytalan minőségű, tisztázatlan háttérű egészségügyi szolgáltatók tevékenységének visszaszorításával összefüggő módosításáról – 2020. II. 1.	Kuruzslás- természetgyógyászat engedélyezésének és gyakorlásának korlátozása
2020. évi V. tv. Az emberkereskedelem áldozatainak kiszákmányolása elleni fellépés érdekében szükséges egyes törvények módosításáról – 2020. július 1.	emberkereskedelem, kényszermunka korszerűsítése különös visszaesés a prostitúciót kihasználó bűncselekmények esetében
2020 LXXIV. - iskolai erőszak megszüntetése és megelőzése - 2020. szeptember 6.	iskolai erőszak- közfeladatot ellátó személyek, gyermekkor – 12 éves büntethetőség
2020-XLIII. tv. – a Be és kapcsolódó törvények módosításáról – 2021. jan.1.	kiutasítás, pénzmosás újraszabályozása orgazdaság kiiktatása
2020. CVIII. tv. a hozzátartozók sérelmére elkövetett súlyos személy elleni erőszakos bűncselekmények áldozatainak fokozottabb védelme érdekében egyes törvények módosításáról. – 2020. XI.6.	feltételes szabadságból emberölők kizárása, a feltételes szabadságra bocsáthatóság korlátozása
Az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvénymódosítása – 2021 I.1.	Btk kiegészítése: hálapénz kriminalizálása

A BŰNCSELEKMÉNYEK DOGMATIKAI KÉRDÉSEI TÁRGYALÁSÁNAK SZOKÁSOS RENDSZERE (ISMÉTLÉS)

Történet

Összehasonlítás

Hatályos tényállás

- tárgy, tárgyi oldal
- alany, alanyi oldal
- minősítő, privilegizáló körülmények
- szabálysértési alakzat
- halmazat, egység, többség
- elhatárolási kérdések
- elvi, gyakorlati problémák (EJEB, AB, ügyészi, bírói gyakorlat)

Kritika

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

(Btk. XXV. fejezet 265 § -289.§)

Az ismertté vált bűncselekmények száma

-	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
hamis vád	1136	1169	1549	1124	1176	983	671
hamis tanúzás	865	617	927	661	743	616	404
hatóság félrevezetése	321	314	372	387	431	353	221
Bűnpártolás	175	232	180	151	161	146	63
Fogolyszökés	41	38	46	41	44	45	38
zártörés	389	372	375	268	245	285	132
összbűnözés	472.000	378.000	330.000	280.000	291.000	211.000	183.000

Hamis vád

Bűncselekményre vonatkozó hamis vád

268. § (1) Aki

- a) **mást** hatóság előtt bűncselekmény elkövetésével hamisan vádol,
 - b) **más ellen** bűncselekményre vonatkozó koholt bizonyítékot hoz a hatóság tudomására,
- bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hamis vád alapján az érintett ellen büntetőeljárás indul.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a hamis vád alapján a vádlottat elítélik,
- b) a hamis vád olyan bűncselekményre vonatkozik, amelynek elkövetőjét a törvény életfogytig terjedő szabadságvesztéssel is fenyegeti.

(4) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményre vonatkozó hamis vád alapján a vádlottat elítélik.

(5) Aki mást hatóság előtt bűncselekmény elkövetésével azért vádol hamisan, mert gondatlanságból nem tud arról, hogy tényállítása valótlan vagy a bizonyíték hamis, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A hamis vád sértettje (egy vitatható kúriai döntés – és korrekciója)

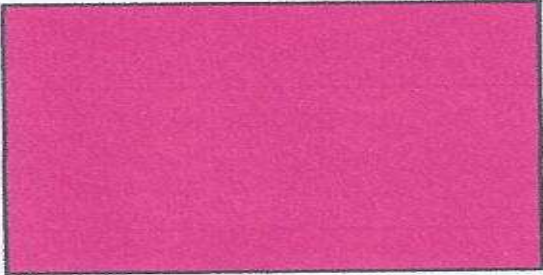

A hamis vád „**jogi tárgya kettős**, az igazságszolgáltatás rendeltetésszerű (igazságtevés iránti) tevékenységéhez, és a személyek ártatlanságának véelméhez fűződő érdek. Elkövetési tárgya, ekként passzív alanya a vádolt személy.” Azon túl azonban, hogy a bűncselekménynek van passzív alanya, az elvi határozat azt is megállapítja, hogy „[a] Btk. 233. § (1) bekezdés a) pontja szerinti hamis vád büntetének elkövetése, illetve a bűncselekmény megvalósulása [...] nem közvetlenül okozza konkrét személy tényleges és közvetlen jog- vagy jogos érdekbeli sérelmét, illetve nem közvetlenül vezet annak veszélyéhez, hanem közvetve, áttételesen. Elsődleges hatása az igazságszolgáltatás, a hatóság megtévesztése, míg a passzív alany ellen közvetve irányul. [...] Következésképpen a Btk. 233. § (1) bekezdés a) pontja szerinti – bár közvádra üldözendő és passzív alanyt is feltételező – **bűncselekmény miatt pótmagánvádnak nincs helye.**”

(EBH 2011.2301)

„Az alapul fekvő, kétség kívül szakjogi kérdés megítélésekor – hogy az indítványozó lehet-e pótmagánvádló – a bíróságok nem voltak figyelemmel annak alapjogi aspektusára, vagyis arra, hogy a pótmagánvádlói minőség kizárásával az indítványozót nemcsak törvényes lehetőségei, hanem Alaptörvényből fakadó joga gyakorlásá-ban is korlátozzák. Az indítványozó által kezdeményezett büntetőeljárás megszüntetése következtében ugyan-is az indítványozó nem gyakorolhatta a jogalkotó által biztosított és a Be. rendelkezéseivel közvetített jogát a bírósághoz forduláshoz.”
(3384/2018. (XII. 14.) AB HATÁROZAT)

Tehát az AB szerint a sértett személye adott. - **helye lehet pótmagánvádnak.**

Minősített esetek

1-5	2-8	5-10
<p>Eljárás indul</p> 	<p>Elítélik</p> 	<p>életfogytig fenyegetett+ elítélik</p>
	<p>életfogytig fenyegetett bcs.</p> 	

Szabálysértésre, fegyelmi vétségre vonatkozó hamis vád

269. § Aki

- a) mást hatóság előtt szabálysértéssel vagy közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegéssel hamisan vádol,
 - b) mást hatóság vagy a fegyelmi jogkör gyakorlója előtt fegyelmi vétséggel hamisan vádol,
 - c) más ellen szabálysértésre, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegésre vagy fegyelmi vétségre vonatkozó koholt bizonyítékot hoz a hatóság vagy a fegyelmi jogkör gyakorlójának tudomására,
- vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Egyéb rendelkezések

270. § (1) Ha a hamis vád folytán eljárás indult, ennek az alapügynek a befejezéséig hamis vád miatt büntetőeljárás csak az alapügyben eljáró hatóság feljelentése alapján indítható. Az ilyen feljelentés esetét kivéve a hamis vád elévülése az alapügy befejezésének napján kezdődik.

(2) Korlátlanul enyhíthető, különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető is a hamis vád elkövetőjének a büntetése, ha a vád hamisságát az alapügy befejezése előtt az eljáró hatóságnak feltárja.

Halmazati kérdések

2/2004. Büntető jogegységi határozat

1. Ha az elkövető az ellene indított büntetőeljárás során más létező személynek adja ki magát, és az ennek megfelelő adat kerül az ügyben eljáró hatóságok által készített közokiratba, a hamis vád büntette mellett az „intellektuális” (közreműködéssel megvalósuló) közokirat-hamisítás büntettét is elköveti.
2. Ha az elkövető a személyazonosságának az igazolására más nevére szóló valódi közokiratot is felhasznál, a hamis vád büntette és az „intellektuális” közokirat-hamisítás bekezdés pont] büntette mellett a „felhasználással” megvalósuló közokirat-hamisítás büntettét is elköveti.

Hatóság félrevezetése (271. §)

- (1) Aki hatóságnál **büntetőeljárás alapjául** szolgáló olyan bejelentést tesz, amelyről tudja, hogy valótlan – és a 268 § esete nem áll fenn –, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- (2) Aki hatóságnál szabálysértési, illetve fegyelmi jogkör gyakorlójánál **szabálysértési, illetve fegyelmi eljárás alapjául** szolgáló olyan bejelentést tesz, amelyről tudja, hogy valótlan – és a 269. § esete nem áll fenn –, egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- (3) Aki hatóságnál **egyéb hatósági eljárás alapjául** szolgáló olyan bejelentést tesz, amelyről tudja, hogy valótlan – és a 269. § esete nem áll fenn –, elzárással büntetendő.

Hamis tanúzás

„Állj elő, vén Márkus! vedd le a süveget,

Hadd süsse a napfény galamb-ősz fejedet:

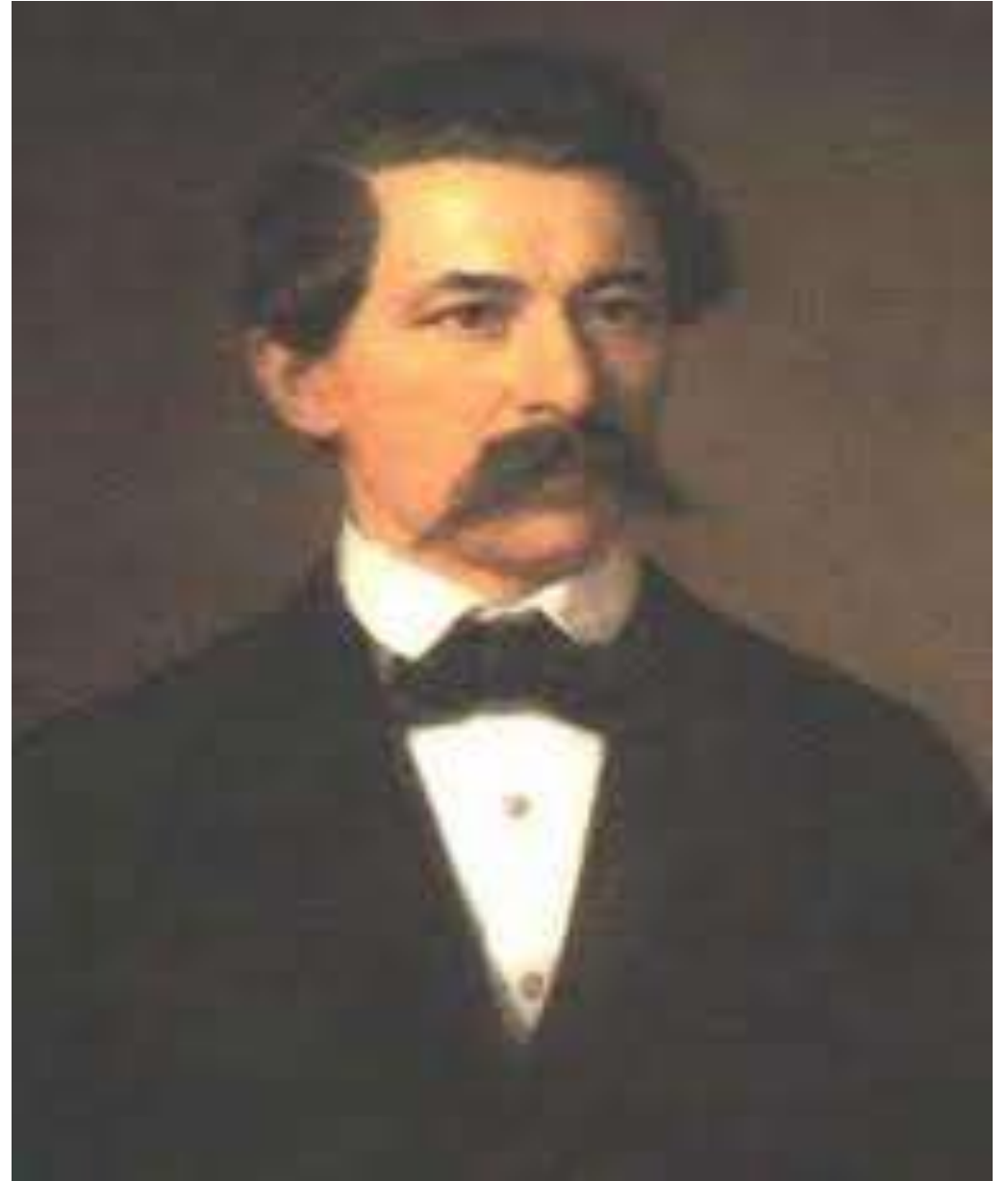
Tartsd fel három ujjad: esküdjél az égre.

Atya, Fiú, Szent-Lélek hármias istenségre:

Hogy az a darab föld, amelyen most állasz

Nem *tarcsai* birtok, - *ladányi* határ az.”

(Arany János)

A hamis tanúzás alanyai

272. § (1) A **tanú**, aki bíróság vagy más hatóság előtt az ügy lényeges körülményére valótlan vallomást tesz, vagy a valót elhallgatja, hamis tanúzást követ el.

(2) A hamis tanúzásra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni arra, aki

a) mint **szakértő** hamis szakvéleményt vagy mint **szaktanácsadó** hamis felvilágosítást ad,

b) mint **tolmács** vagy **fordító** hamisan fordít,

c) a 268. § (1) bekezdésének b) pontja esetén kívül büntető- vagy **polgári ügyben hamis okiratot vagy hamis tárgyi bizonyítási eszközt szolgáltat.**

(3) A (2) bekezdés c) pontja alapján nem büntethető a büntetőügy terheltje.

Hamis tanúzás formái, büntetése

(4) Aki a hamis tanúzást büntető ügyben követi el, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ha a hamis tanúzás olyan bűncselekményre vonatkozik, amely életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető, a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

(5) Aki a hamis tanúzást polgári ügyben követi el, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ha a polgári ügy tárgya különösen nagy vagyoni érték vagy különösen jelentős egyéb érdek, a büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés.

(6) Aki a hamis tanúzást gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

273. §Aki a hamis tanúzást szabálysértési vagy egyéb hatósági eljárásban, illetve fegyelmi eljárásban követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Egyéb rendelkezések

274. § Hamis tanúzás miatt mindaddig, amíg az az alapügy, amelyben a hamis tanúzást elkövették, nem fejeződik be, büntetőeljárás csak az alapügyben eljáró hatóság feljelentése alapján indítható. Az ilyen feljelentés esetét kivéve a hamis tanúzás büntethetőségének elévülése az alapügy befejezésének napján kezdődik.

275. § (1) Nem büntethető hamis tanúzásért,

a) aki a valóság feltárása esetén önmagát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná,

b) aki a vallomástételt egyéb okból megtagadhatja, de erre kihallgatása előtt nem figyelmeztették, vagy

c) akinek a kihallgatása törvény alapján kizárt.

(2) A büntetés korlátlanul enyhíthető, különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető azzal szemben, aki az alapügy jogerős befejezése előtt az eljáró hatóságnak az általa szolgáltatott bizonyítási eszköz hamis voltát bejelenti.

TANÚ MENTESEGE A BE.-BEN

(KITEKINTÉS A BÜNTETŐ ELJÁRÁSRA – KI NEM FELELHET HAMIS TANÚZÁSÉRT)

Abszolút mentességi okok:

(a tanú nem hallgatható ki)

- lelkesz (e minőségében)
- védő (e minőségében)
- tanúzási képességre kiható testi vagy szellemi állapot,
- hatósági tanú,
- Minősített adat esetén felmentés hiánya.
(ez utóbbi felmentés esetén orvosolható)

Relatív mentességi okok:

(a vallomás megtagadható)

- hozzátartozó
- önvád, vagy hozzátartozó vádolása
- foglalkozásból vagy közmegebizatásból
eredő titoktartás - felmentés
hiányában
- médiatartam-szolgáltató, informátorára nézve

A bírói gyakorlatból: a hamis tanúzást védő is elkövetheti

„A védői pozíció nem jelenthet mentesülést a hamis tanúzás jogkövetkezményei alól. A büntethetőséget kizáró rendelkezés értelemszerűen a büntetőeljárásban bűncselekmény elkövetésével vádolt, az eljárási jogokat gyakorló terheltre vonatkozik, de a védőt nem illeti meg.”

(Kúria Bfv.I.1.537/2017.)

(Védő tanúvallomást a konkrét ügyben nem tehet, de hamis okirat készítésével elkövetheti az igazságszolgáltatás elleni bűncselekményt)

Hamis tanúzásra felhívás (felbujtáshoz való viszonya)

(eredménytelen) felhívás = rábírnai törekvés = felbujtás kísérlete

[Előfordul: minden olyan bűncselekmény esetében, a melynek az előkészülete büntetendő, továbbá

- hamis tanúzásra felhívás – 276. §,
- szexuális visszaélés – 198. § (2),
- kiskorú veszélyeztetése – 208. § (2),
- kóros szenvedélykeltés – 181. §,
- gyermekpornográfia – 204. § (4),
- terrorcselekmény – 261. § (4)]

(eredményes) felhívás = rábíráás = felbujtás

ISMÉTLÉS: AZ ELKÖVETŐK

Tanú „minősített” befolyásolása

KÉNYSZERÍTÉS HATÓSÁGI ELJÁRÁSBAN

278.§ Aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy hatósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy a kötelezettségeit ne teljesítse, a kényszerítés hatósági eljárásban bűncselekményt követi el.

A büntetés attól függ, hogy büntető (súlyosabb, ha életfogytigos), polgári, szabálysértési vagy fegyelmi ügyben követik el.

VESZTEGETÉS HATÓSÁGI ELJÁRÁSBAN

295. § (1) Aki azért, hogy más a bíróság, választott-bírósági vagy hatósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy a kötelezettségeit ne teljesítse, neki vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Passzív alakzata a vesztegetés elfogadása bírósági vagy hatósági eljárásban (296. §)

Hatóság eljárásának megzavarása (279. §)

Lényege: olyan kihívóan közösségellenes, vagy erőszakos magatartás, amely megzavarja, vagy akadályozza a bíróság vagy egyéb hatóság eljárását. Az eljárás lefolytatásának átmeneti lehetetlenné tételét jelenti. Ha az eljárás lefolytatása a kihívóan közösségellenes vagy erőszakos magatartás következtében végleg lehetetlenné válik, a bűncselekmény súlyosabban minősül. (Még súlyosabb a csoportos, fegyveres, vagy felfegyverkezve elkövetés) A bűncselekmény szubszidiárius, azaz csak akkor állapítható meg, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósult meg.

JÁRULÉKOS BŰNCSELEKMNYEK (BEVEZETÉS A BŰNPÁRTOLÁSHOZ)

Bűnpártolás

Orvazdaság (2021-től megszűnt)

Pénzmosás

Feljelentés elmulasztása

Kifosztás

BŰNPÁRTOLÁS ALAPESETE

282. § (1) Aki anélkül, hogy a bűncselekmény elkövetőjével az elkövetés előtt megegyezett volna

- a) segítséget nyújt ahhoz, hogy az elkövető a hatóság üldözése elől meneküljön,
 - b) a büntetőeljárás sikerét megghiúsítani törekszik,
 - c) közreműködik a bűncselekményből származó előny biztosításában,
- vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

SZEMÉLYI BŰNPÁRTOLÁS

I. MENEKÜLÉS

Csak tevással valósulhat meg, mulasztással, így például hallgatásra vonatkozó ígérettel nem (BH1990. 46.).

Az elkövetővel való puszta kapcsolattartás – amennyiben nem jár együtt az elkövető tartózkodási helyének, kapcsolatrendszerének leplezésével – bűnpártolást nem valósít meg (EBH2010. 2211.)

II. AKADÁLYOZÁS

Pl az eljárás megindításának megakadályozása, a bizonyítékok megsemmisítése, a hamis tanúzás körén kívül eső valótlan okiratok készítése, a bűncselekmény elkövetésének valótlan magára vállalása (BJD 4967.), de az is, ha a tanú a válaszadást jogosulatlanul megtagadja abban a kérdésben, hogy ki volt az a személy, akitől a tőle eltulajdonított tárgyakat visszavásárolta (BH2012. 236.).

TÁRGYI BŰNPÁRTOLÁS

Alapbűncselekmény csak olyan deliktum lehet, amelyből valamilyen előny származik.

Előny az olyan változás ami az alapbűncselekmény elkövetésének a következménye, és az elkövető számára kedvezőbb, mint az a helyzet vagy változás, ami a bűncselekmény elkövetése előtt volt. A bűnpártoló ennek, a korábbnál előnyösebb helyzetnek a fenntartásában, vagy még kedvezőbbé tételében működik közre, de kizárólag az alapcselekmény elkövetőjének az érdekében (BJD 741., BJD 7335.). Az előny elsősorban vagyoni, de lehet személyes jellegű is.

BŰNPÁRTOLÁS MINŐSÍTETT ESETEI, EGYÉB RENDELKEZÉSEK

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűnpártolást haszonszerzés végett követi el.

(3) A büntetés egytől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűnpártolást

a) a XIII., a XIV. vagy a XXIV. Fejezetben meghatározott bűncselekménnyel [kivéve az állam elleni bűncselekmény feljelentésének elmulasztása (262. § (1) bekezdés],

b) emberöléssel [160. § (1)–(3) és (5) bekezdés], emberrablással [190. § (1)–(4) bekezdés], emberkereskedelem és kényszermunkával [192. § (1)–(6) bekezdés], terrorcselekménnyel [314. § (1)–(2) bekezdés], terrorizmus finanszírozásával (318. §), jármű hatalomba kerítésével [320. § (1)–(2) bekezdés],

c) az a)–b) pontokban fel nem sorolt, életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekménnyel kapcsolatban követik el, vagy

d) hivatalos, külföldi hivatalos személy hivatali eljárása során, hivatali kötelessége megszegésével vagy közfeladatot ellátó személy eljárása során követi el.

(4) A (2) bekezdést és a (3) bekezdés d) pontját kivéve nem büntethető, aki az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott bűnpártolást hozzátartozója érdekében követi el.

BÚNPÁRTOLÁS ÉS BŰNSEGÉLY ELHATÁROLÁSA

BH2008. 173. Nem bűnpártolást, hanem bűnsegélyt valósíthat meg a bűncselekmény elkövetőivel történt olyan előzetes megállapodás, amely a bűncselekményből származó előny biztosításában való közreműködésre irányul .

BH 2000.142 – feljelentés elmulasztása s bűnpártolás

Mentő körülmény elhallgatása (281.§)

Az azóta már más bűncselekmények miatt első fokon elítélt V.G. ügyész egy nyilvánosságra hozott hangfelvétel szerint 2007 szeptemberében, a rendőrök ellen folyó büntetőügy tárgyalása kapcsán azt állította: tudja, kik a valódi elkövetők, de nem ők ülnek a vádlottak padján. Ezért a mondatáért négyen is feljelentették, mentő körülmény elhallgatása miatt.

A megszüntető határozat szerint V. nem mondott igazat, csak az egyik rendőrhadnagy-barátja érdekében blöffölt.

281. § (1) Aki olyan tényt, amelytől a büntetőeljárás alá vont személy elleni eljárás megszüntetése vagy az eljárás alá vont személy felmentése függhet, vele, védőjével vagy a hatósággal nem közöl, bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A KRIMINÁLIS KORRUPCIÓ ÉS HATÁRTERÜLETEI

Történet,
a szabályozás
hatályos rendszere,
dogmatikai kérdések,
megoldási javaslatok

ALAPFOGALMAK, JELLEMZŐK, MEGÍTÉLÉS

* **Corruptio** (lat.) = rontás, romlás

corrumpo = megsértek, tönkretesznek,
megsemmisítetek, elcsúfítok

* **Minden nyelvben** megtalálhatóak az árnyalatai

(baksis, payola, payoff, Schmiergeld, bribe, speed money, tea money,
nálunk: kenőpénz, hálapénz, borraivaló, jatt...)

Mindig **két oldalt**, legalább átmeneti érdekezésséget feltételez

* **Formái:** - *szintjeit tekintve*: politikai; igazgatási (hivatali); gazdasági

- *társadalmi megítélését tekintve*:

* a többség által elfogadott, elvárt társadalmi szokásokká
vált formák (borraivaló),

* a többség által megtűrt formák (hálapénz) és

* a többség által elítélt formák (hivatali vesztegetés)

- *üldözését tekintve*: kriminális (szűkebb), illetve azon kívüli
(fegyelmi, erkölcsi felelősséget felvető)

A LEGÁLTALÁNOSABB DEFINÍCIÓ

Szociológiai fogalom:

„A javak társadalmi elosztásának torzulása” – „a javak társadalmilag rögzített elosztás-rendjét egy, az elosztásért felelős személy valaki javára megsérti, s ezért a kedvezményezettől valamilyen ellenszolgáltatást kap vagy legalábbis vár cserébe.” (Hankiss)

Közgazdasági fogalom:

A közhivatalnokok a korlátozottan rendelkezésre álló közösségi források elosztása feletti befolyásukat egyéni érdekeik mentén materiális vagy immateriális előnyre cserélik.

Általános – a fentiekből leszűrt – fogalom:

A korrupció egy közösség által delegált hatáskörrel, egyéni érdekek érvényesítése végett történő visszaélés

Kölcsönösen, vagy vizontszolgáltatás fejében (reményében) nyújtott, gyakran függőséget, lekötelezettséget eredményező előnyök illegális, titkos rendszere.

Magyar előzmények: Hajnóczy alkotmányterve

- „a megvesztegethetőség tárgyában sokat gondolkoztam, de egyetlen olyan törvényt sem ismerek, amelyik tökéletesen megfelelő volna. Ha a törvényt ki lehet játszani, akkor jobb, ha egyáltalán meg sem hozzák. Megtiltani az ajándékokat annyit jelent, mint a megvesztegethető bírókat még óvatosabbakká, még ravaszabbakká tenni, s akik egykor kevés természetbeni ajándékkal is megelégedtek, azok most – ha nem látja senki – nagyobb értékű dolgokat fognak elfogadni.” (1792)

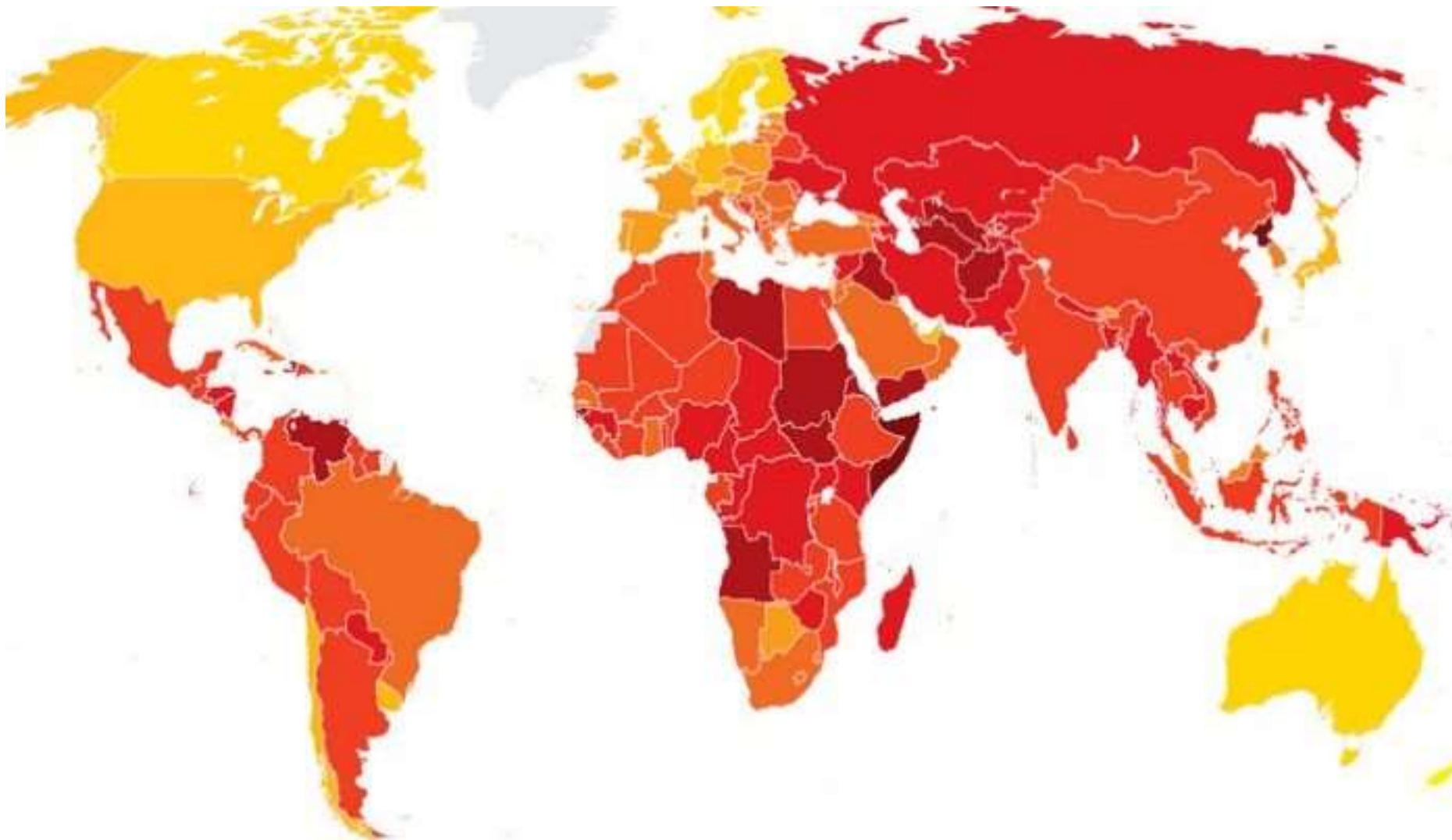
Korrupció érzékelési index – CPI

A Transparency International nemzetközi, független korrupcióellenes szervezet legismertebb terméke – általában több, párhuzamos felmérés eredménye

A korrupció közhivatalnokok, gazdasági vezetők, civil szervezetek és állampolgárok csoportjai körében érzékelt mértéke alapján rangsorolja az országokat

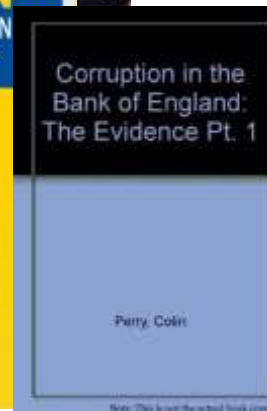
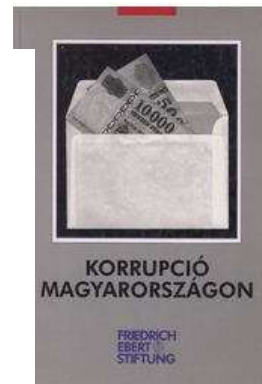
Évente jelenik meg (178 ország, 100 pont a legjobbnak, aztán arányosan csökken)

GLOBALIS HELYZETKÉP - 2021

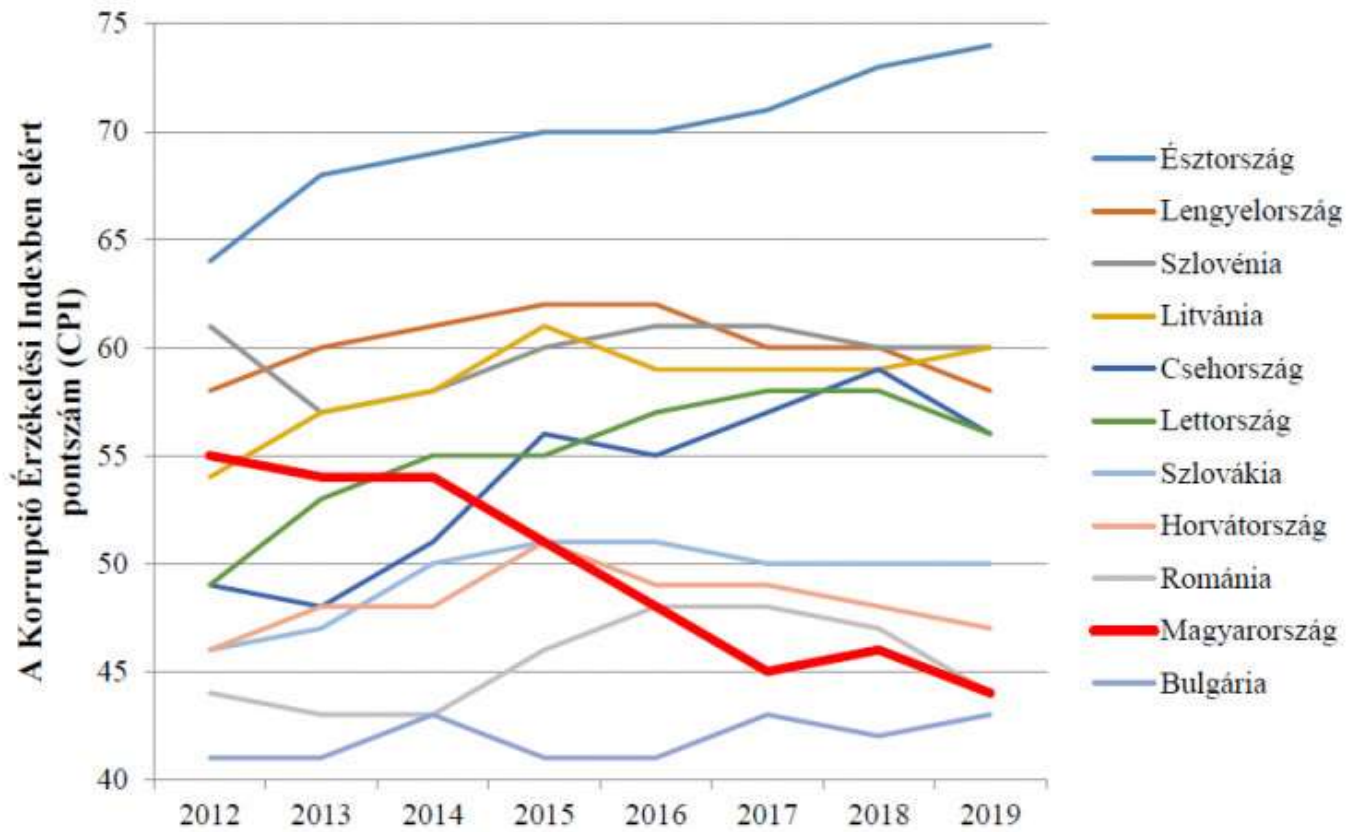

EU-n belüli helyezés (2021)

1. Dánia 88
2. Finnország 88
3. Svédország 85
4. Hollandia 82
5. Luxemburg 81
6. Németország 80
7. Írország 74
8. Ausztria 74
11. Franciaország 7
13. Litvánia 61
14. Spanyolország
17. Olaszország 56
18. Lengyelország
19. Csehország 54
20. Málta 54
21. Ciprus 53
22. Szlovákia 52
24. Horvátország 47
25. Románia 45
26. Magyarország 43
27. Bulgária 42

1. ábra: A közép- és kelet-európai országok CPI pontszámai 2012 és 2019 között

PL. AUSZTRIÁBAN IS FIGYELEMBE VESZIK

Korruption im weltweiten Vergleich

Index 2020, Rangliste

Beste zehn Länder

1 Dänemark

1 Neuseeland

3 Finnland

3 Singapur

3 Schweden

3 Schweiz

7 Norwegen

8 Niederlande

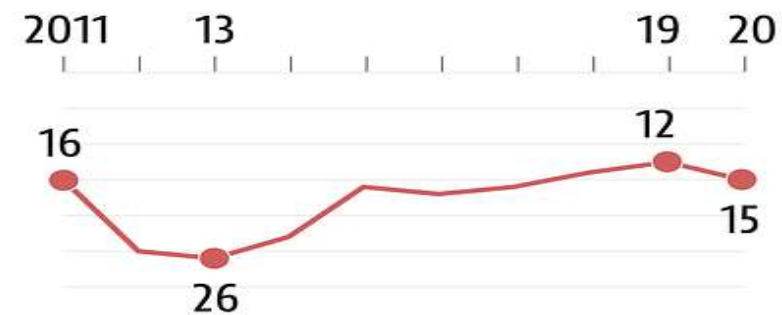
9 Deutschland

9 Luxemburg

Auswahl

15 Österreich

Platzierung seit 2011

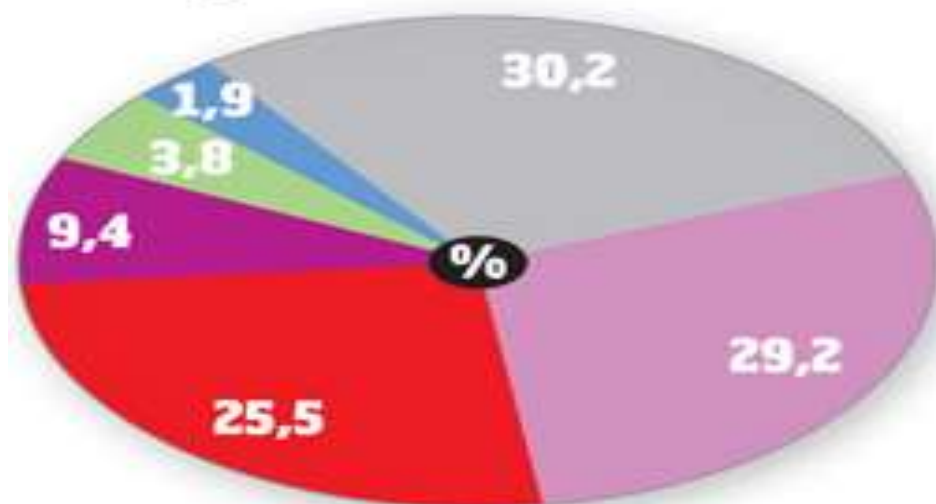

25 USA

78 China

179 Südsudan

Korrupciós esetek megoszlása

- Minisztériumok/országos hatáskörű szervezetek
- Rendőrség
- Önkormányzat
- Bíróság
- Egyéb ellenőrző appar. (közter. felügy., ÁNTSZ, stb.)
- APEH

* 105 vizsgált eset

Forrás: Budapesti Corvinus Egyetem Korrupciókutató-központ

KORRUPCIÓS BŰNCSELEKMÉNYEK ÉS ELÍTÉLTEK SZÁMA 2000.-TŐL

év	összes bűncselekmény	korrupciós bűncselekmény	korrupciós bűncselekmény miatt elítéltek
2000	466.000	650	239
2005	437.000	958	301
2010	447.000	482	234
2015	280.000	761	275
2016	291.000	984	351
2017	226.000	1123	254
2018	200.000	2046	250
2019	166.000	450	325
2020	162.000	2049	227

A JAVULÁS LEHETŐSÉGEI

- Politika
 - Konszenzus a szerkezeti reformokhoz
 - Párt- és kampányfinanszírozás, közbeszerzések reformja
- Üzleti élet és a civil világ erőteljes, bátor fellépése
 - A változások iránti igény erősítése.
 - A gazdaságon belüli antikorrupciós eszközök fejlesztése
 - Bevált, jó gyakorlatok terjesztése
 - Korrupciós esetek jelentése
 - Média aktivitása
 - Mindennapi korrupciós technikák visszafogása

A BTK. RENDSZERE

- Gazdasági aktív (290. §) és passzív vesztegetés (Btk. 291. §),
- Hivatali aktív (Btk. 293. §) és passzív vesztegetés (Btk. 294. §)
- Bírósági (hatósági) aktív (295. §) és passzív vesztegetés (296. §)
- Vesztegetés feljelentésének elmulasztása (297. §)
- Befolyás vásárlása (Btk. 298. §)
- Befolyással üzérkedés (299. §)

TILALMAZOTT MAGATARTÁSOK

a vesztegetéssel érintett személy	a passzív vesztegető büntetendő:	az aktív vesztegető büntetendő
hivatalos személy	294. § ELŐNYT KÉR, ELFOGAD, EGYETÉRT	ADOTT, ÍGÉRT ELŐNNYEL BEFOLYÁSOLNI TÖREKSZIK 293 (1). §
<u>önálló</u> intézkedésre jogosult gazdasági jogalany	<u>JOGTALAN</u> <u>ELŐNYT</u> KÉR ELFOGAD EGYETÉRT 291. §	<u>KÖTELESSÉGSZEGÉSÉRT</u> AD , ÍGÉR 290. § (1) ELŐNYT
<u>nem önálló</u> intézkedésre jogosult gazdasági jogalany		

A TILALMAK RENDSZERE

Minden elkövetési magatartás tilalmazott	Csak részben tilalmazott
Hivatali aktív es passzív vesztegetés esetében semmiféle előny nem adható, fogadható el.	A passzív gazdasági vesztegető <u>jogtalan</u> előnyt nem kérhet és fogadhat el. Az aktív gazdasági vesztegető csak <u>kötelezettségszegésért</u> nem <i>adhat és nem ígérhet</i> előnyt.

AZ „ELŐNY” FOGALMA, ALKALMASSÁGA

Nem kizárólag „**vagyon**”, bármely személyes vagy erkölcsi jellegű dotáció.

Személyes előny körébe tartozik pl.

- a kereseti lehetőség biztosítása,
- szaktanácsadóként való tényleges foglalkoztatás
- kitüntetés, előléptetés, utaztatás, jutalom,
- szexuális kapcsolat létesítése,
- információ (pl. hivatali nyilvántartásokból)

A gyakorlat azonban nem teljesen egységes:

- „**Egyrészt:** „a hivatalos személy számára sem »szokásos mértékű« ajándék, sem »szóróajándék« nem létezhet, a működése során, azzal összefüggésben elfogadott minden ajándék előny, s mivel a jogszabályok a hivatalos személy megajándékozását tiltják, az ilyen előnyök formálisan jogellenesek (jogtalanok) ebből következően tényállásszerűek is.” (Nógrád m. Törvényszék B. 219/2005/33. számú ítélete)
- **Másrészt:** „Előnynek csak az olyan előny minősül, amely jellegénél fogva alkalmas arra, hogy a hivatalos személyt a közérdek kárára befolyásolhatja, vagyis absztrakt módon alkalmasnak kell lennie arra, hogy a hivatalos személy működésére befolyásoló hatással lehessen. [...] Nem alkalmas az elenyészően jelentéktelen előny, például egy kávéval, egy pohár itallal, cigarettával való megkínálás, virágcsokor adása...” (Tk.)

KORRUPCIÓ FELJELENTÉSÉNEK ELMULASZTÁSA

Egy olyan további hivatali bűncselekmény, ami a hivatali bűncselekmények fejezetben nem szerepel. (300. §)

További ilyen a hivatalo személy által elkövetett közokirat-hamisítás (343. §)

Kitekintés: A feljelentési kötelezettség

	Bárki	Hivatalos személy, hatóság tagja, Köztestület	Egyéb személyek
Feljelentési (bejelentési) köteleesség	Kivételesen, ha elmulasztása a Btk. szerint büntetendő	Mindig (de csak a hivatali hatáskörében tudomására jutott esetekben)	A)Felszámoló, B)Pénzmosás kapcsán kötelezett
Elmulasztásának büntetőjogi szankciója	A Btk-ban meghatározott szankció	Elmulasztása csak fegyelmi vétség, kizárólag korrupció esetén bűncselekmény (Btk. 297.§)	A) Btk.404/A. § B)Btk. 401. §

A Btk.-ban szabályozott feljelentés elmulasztása

- 191. § - emberrablás
- 263. § - állam elleni bűncselekmények
- 300. § - korrupciós bűncselekmények (korrupciós bűncselekmény feljelentésének elmulasztása (hivatalos személy))
- 317. § - terrorcselekmény
- 328- § - nemzetközi gazdasági tilalom megsértése
- 404/A. § - feljelentés elmulasztása felszámolási eljárásban (felszámoló)

A VEZETŐRE KITERJESZTETT FELELŐSSÉG KORRUPCIÓ KACSÁN

Hivatali vesztegetés [aktív]

293. § (4) Az (1) bekezdés szerint büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, illetve ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított, a gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személy, ha a

bűncselekményt a gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személy a gazdálkodó szervezet érdekében követi el, és felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

(5) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított, a gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személy, ha a

(4) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.

HÁLAPÉNZ

2021. elejétől egyértelműen
„kriminalizálták”!

KÖZVÉLEMÉNY: KORRUPCIÓS FORMA-E A HÁLAPÉNZ?

A megkérdezettek 40 %-a szokott hálapénzt adni házi orvosának, 15 év alatt jelentős változás nem történt, kicsit csökkent (30-35 %)

Nem változott az sem, ahogyan az emberek a hálapénz és a korrupció viszonyáról ítélik meg. Kb 40%-uk szerint a hálapénz nem tekinthető megvesztegetésnek, kb 30 %-uk véli úgy, hogy a hálapénz a korrupció egy formája .

A (KORÁBBI BTK – 1978. IV. TV.) MA MÁR RÉSZBEN NEM AKTUÁLIS TILALMAI

a vesztegetéssel érintett személy	a passzív vesztegető büntetendő:	az aktív vesztegető büntetendő
hivatalos személy	250. § KÉR, ELFOGAD, EGYETÉRT	AD ÍGÉR 253. §
<u>önálló intézkedésre jogosult</u> gazdasági (kötségvetési) jogalany	252. §	<u>kötelességszegésért</u> 254. § (1)
<u>nem önálló intézkedésre jogosult</u> gazdasági (kötségvetési) Jogalany (pl. orvos állami ellátásban)	vagy KÉR , ↓ <u>KÖTELESSÉGSZEGÉSÉRT ELFOGAD</u> (tehát nem volt büntethető ha nem kötelességszegésért fogadott el) 251. §	AD ÍGÉR 254. § (2) (Nem büntethető, ha nem kötelességszegésért ad vagy ígér)

A HATÁLYOS TÖRVÉNY:

a vesztegetéssel érintett személy	a passzív vesztegető büntetendő:	az aktív vesztegető büntetendő
Hivatalos személyek	294. § ELŐNYT KÉR, ELFOGAD, EGYETÉRT	ADOTT, ÍGÉRT ELŐNNYEL BEFOLYÁSOLNI TÖREKSZIK 293 (1). §
Gazdasági jogalanyok („állami” orvosok is)	MAI BTK: <u>JOGTALAN</u> <u>ELŐNYT</u> KÉR ELFOGAD EGYETÉRT 291. § <u>KORÁBBI BTK:</u> KÉR, vagy <u>KÖTELESSÉGSZEGÉ-</u> <u>SÉRT ELFOGAD</u>	<u>KÖTELESSÉGSZEGÉSÉRT</u> AD , ÍGÉR 290. § (1) ELŐNYT

EGY JOGELLENESSÉGET KIZÁRÓAN ÉRTELMEZHETŐ „ENGEDÉLY”

Mt. 52. § (2) A munkavállaló a munkáltató előzetes hozzájárulása nélkül harmadik személytől díjazást a munkaviszonyban végzett tevékenységére tekintettel nem fogadhat el, vagy nem köthet ki.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott díjazásnak minősül minden olyan vagyoni értékű szolgáltatás, amelyet harmadik személy a munkáltatót megillető szolgáltatáson felül a munkavállalónak nyújt.

A JELENLEGI KRIMINALIZÁLÁS

AZ ORVOS ESETÉBEN

(AZ EÜTV. MÓDOSÍTÁSÁVAL – „JOGELLENESSÉ” VÁLT)

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény a következő alcímmel és 138/A. §-sal egészül ki:

138/A. § (1) Az egészségügyi dolgozó vagy az egészségügyben dolgozó az egészségügyi szolgáltatás nyújtása során [további rendelkezések szerint alatta vagy azt követően sem] jogszabályban vagy jogszabály alapján meghatározott térítési díjon felül az egészségügyi szolgáltatás nyújtásáért semmilyen pénzbeli, gazdasági szolgáltatás keretében nyújtott vagy természetbeni ellenszolgáltatást vagy egyéb előnyt nem kérhet, illetve nem fogadhat el.

(4) Az egészségügyi dolgozó vagy az egészségügyben dolgozó a szolgáltatás nyújtását követően egy alkalommal [további rendelkezések szerint tartós benntartózkodás során kéthavonta egyszer] elfogadhat a beteg vagy rá tekintettel más által ajándékként adott olyan tárgyat, amelynek értéke nem haladja meg a mindenkori minimálbér havi összegének 5%-át.

A BETEG ESETÉBEN A BTK. MÓDOSÍTÁSÁVAL TILTOTTÁ VÁLT

Az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló tv. módosítása

20. §

(1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 290. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

(6) Aki egészségügyi szolgáltatás nyújtásával összefüggésben egészségügyi dolgozónak, egészségügyben dolgozónak vagy ezekre tekintettel másnak az egészségügyről szóló törvényben meghatározottak szerint jogtalan előnyt ad vagy ígér, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

(2) A Btk. 291. § -a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

(6) E § alkalmazásában az egészségügyi szolgáltatással összefüggésben jogtalan előnynek minősül az egészségügyről szóló törvényben meghatározottak szerinti jogtalan előny

(a minimálbér max 5 %-ának értékét kitevő tárgy – kb. 10.000.-Ft)

HIVATALI BŰNCSELEKMÉNYEK

Btk. 225.§-228.§

HIVATALOS SZEMÉLYEK KÖRE (459. § (1) 11.)

- a) a köztársasági elnök,
- b) az országgyűlési képviselő és a Magyarországon megválasztott európai parlamenti képviselő,
- c) az alkotmánybíró,
- d) a miniszterelnök, a miniszter, az államtitkár, a közigazgatási államtitkár, a helyettes államtitkár és a kormány megbízott,
- e) a bíró, az ügyész és a választottbíró,
- f) az alapvető jogok biztosa és helyettese,
- g) a közjegyző és a közjegyzőhelyettes,
- h) az önálló bírósági végrehajtó, az önálló bírósági végrehajtó-helyettes és a végrehajtói kézbesítésre felhatalmazott önálló bírósági végrehajtó jelölt,
- i) a helyi önkormányzati és a nemzetiségi önkormányzati képviselő-testület tagja,
- j) a Magyar Honvédség állományilletékes parancsnoka, és a hajó vagy a légi jármű parancsnoka, ha a nyomozó hatóságra vonatkozó rendelkezések alkalmazására jogosult,
- k) az Alkotmánybíróságnál, a Köztársasági Elnök Hivatalánál, az Országgyűlés Hivatalánál, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalánál, a Magyar Nemzeti Banknál, az Állami Számvevőszéknél, bíróságnál, ügyészségnél, minisztériumnál, autonóm államigazgatási szervnél, kormányhivatalnál, központi hivatalnál, önálló szabályozó szervnél, rendvédelmi szervnél, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálatnál, az Országgyűlési Orségnél, fővárosi vagy megyei kormányhivatalnál, önkormányzati igazgatási szervnél, megyei intézményfenntartó központnál vagy köztisztviselői központi feladatokat ellátó vagy szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a szerv rendeltetészerű működéséhez tartozik

FONTOSABB KÖZFELADATOT ELLÁTÓ SZEMÉLYEK KÖRE

459. § (1). 12. PONT – RÉSZLET – KIEGÉSZÜLT!

a) katona

b) a polgári védelem alkalmazottja

c) a polgárőr,

d) egyházi személy,

e) a bírósági vagy más hatósági eljárásban a védő, a jogi képviselő, a szakértő

f) az egészségügyi dolgozó

g) mentős

h) tűzoltó

i) pedagógus

j) gyermekvédő

K-m) erdész, vadász, vadőr, halőr

n) vonat, közforgalmú villamos, busz, trolis, METRO vezetője

ellenőre, jegyvizsgálója

o) postás

p) iskolaőr

q) fegyveres biztonsági őr

r) parkolóőr

(2020. LXXIV. tv.)

Ismétlés – figyelemfelhívás!

- **A gyermekkor (mint büntethetőséget kizáró ok az Általános részben)**
- **16. §*** Nem büntethető, aki a büntetendő cselekmény elkövetésekor a tizennegyedik életévét nem töltötte be, kivéve
 - a) az emberölés [160. § (1)-(2) bekezdés],
 - b) az erős felindulásban elkövetett emberölés (161. §),
 - c) a testi sértés [164. § (8) bekezdés],
 - d) a hivatalos személy elleni erőszak [310. § (1)-(3) bekezdés],
 - e) a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak [311. §, ha a 310. § (1)-(3) bekezdése szerint minősül],
 - f) a hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak [312. §, ha a 310. § (1)-(3) bekezdése szerint minősül],
 - g) a terrorcselekmény [314. § (1)-(2) bekezdés],
 - h) a rablás [365. § (1)-(4) bekezdés], és
 - i) a kifosztás [366. § (2)-(3) bekezdés]
- elkövetőjét, ha a bűncselekmény elkövetésekor a tizenkettedik életévét betöltötte, és az elkövetéskor rendelkezett a bűncselekmény következményeinek felismeréséhez szükséges belátással.

ISMERTTÉ VÁLT HIVATALI BŰNCSELEKMÉNYEK

	Bántalmazás hivatalos eljárás- ban	Kényszer- vallatás	Jogellenes fogvatartás	Hivatali vissza- élés
2009	38	5	5	359
2010	66	11	4	376
2011	52	3	5	448
2012	54	6	2	186
2013	45	6	5	469
2014	49	4	5	372
2015	34	4	4	168
2016	53	4	2	242

BÁNTALMAZÁS HIVATALOS ELJÁRÁSBAN

BÁNTALMAZÁS HIVATALOS ELJÁRÁSBAN

301. § (1) Az a hivatalos személy, aki eljárása során mást tetteleg bántalmaz, bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt csoportosan követik el.

(3) Aki bántalmazás hivatalos eljárásban bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésének körülményeit a vádirat benyújtásáig a hatóság előtt feltárja.

UGYANÚGY KÖZFELADAT ELLÁTÁSA SORÁN IS (302. §)
– kivéve orvos, pedagógus

A STRASBOURGI GYAKORLAT

Kmetty Magyarország elleni ügye (2003)

A kérelmező, Kmetty Á. szerint előállításánál, 1998 decemberében több rendőr folyamatosan bántalmazta őt, a helyszínen, a rendőrségi gépkocsiban, végül a rendőrség épületében is.

Az ítélet szerint nem lehetett egyértelműen kizárni, hogy a panaszos sérülései ellenállása jogszerű leküzdése során keletkeztek, s ezért valóban kínzás áldozatának tekinthető.

Mégis megállapították, hogy a magyar hatóságok megsértették az embertelen és megalázó bánásmód tilalmára vonatkozó előírást, mert a panaszt nem kellő alaposan vizsgálták ki. Azáltal pl. hogy a rendőröket vagy a sérülések tényét rögzítő orvost a nyomozás során ki sem hallgatták, s a szakértői vizsgálat sem volt teljes, a kérelmezőt megfosztották jogai megfelelő érvényesítésének lehetőségétől.

KÉNYSZERVALLATÁS

303. § (1) Az a hivatalos személy, aki annak érdekében, hogy más vallomást vagy nyilatkozatot tegyen, illetve ne tegyen, erőszakot, fenyegetést, vagy más hasonló módszert alkalmaz, bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt csoportosan követik el.

(3) Aki a kényszervallatásra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésének körülményeit a vádirat benyújtásáig a hatóság előtt feltárja.

„MÁS HASONLÓ MÓDSZER” FOGALMA

„ A vallomás kicsikarása céljából alkalmazott törvénysértő módszerek, fizikai kényszereszközök igénybe vételén kívül számos más kihallgatási metódussal is megvalósíthatók. Ezek függenek az ügy jellegétől, összefüggésben lehetnek az eljárás alá vont személy értelmi képességeivel, szellemi felkészültségével, életpasztalatával, sőt életkorával is. Nyilvánvaló ugyanis hogy szellemileg elmaradott, könnyen befolyásolható vagy tapasztalatlan, gyermekkorú, fiatalkorú személyekkel szemben már olyan csekélyebb hatású törvényellenes eszköz is alkalmas lehet valótlán vallomás kicsikarására, amely másnál esetleg nem érné el a célját. Az ilyen személyek akarata már testi kényszer nélkül, erőteljes fellépéssel és különböző hátrányok agresszív kilátásba helyezésével is könnyebben megtörhető, és ezek másoknál kisebb ráhatással is rávehetők olyan bűncselekmény beismerésére, melyet nem is valósítottak meg.”

BH 1978/132.

JOGELLENES FOGVATARTÁS

304. § (1) Az a hivatalos személy, aki eljárása során mást személyi szabadságától jogellenesen megfoszt, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogellenes fogvatartást

- a) aljas indokból vagy célból,
- b) a sértett sanyargatásával vagy
- c) súlyos következményt okozva követik el.

A „JOGOS” FOGVATARTÁS ESETEI

*Előállítás (Rendőrségi tv.)

Rtv.33. § (3) A Rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedéskezdetétől kell számítani. *(határozat és panaszjog nélkül)*

* Ezt követően szabálysértési vagy bűnügyi őrizet (**72** [az AB által elutasított 120] **óra**, *határozattal, panaszjog mellett*) előzetes letartóztatás (1 hónap-hosszabbítható)

HIVATALI VISSZAÉLÉS

305. § Az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon, vagy jogtalan előnyt szerezzen

- a) hivatali kötelességét megszegi,
- b) hivatali hatáskörét túllépi, vagy
- c) hivatali helyzetével egyébként visszaél,

büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

UGYANÚGY KÖZFELADAT ESETÉN IS (306. §) – kivéve orvos, pedagógus

A KÚRIA 5/2018. BJE DÖNTÉSE

Azokban az esetekben, amikor a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 459. § (1) bekezdés 12. pontjában felsorolt személyekre vonatkozó háttérjogszabály a közfeladati jelleget csupán a büntetőjogi védelem szempontjából biztosítja [orvos, egészségügyi dolgozó, pedagógus, nevelő], a közfeladatot ellátó személy nem lehet tettese a Btk. 302. §-a szerinti közfeladatot ellátó személy eljárása során elkövetett bántalmazás büntettének és a Btk. 306. §-a szerinti közfeladati helyzettel visszaélés büntettének.

HIVATALOS SZEMÉLY ELLENI ERŐSZAK

A HIVATALOS SZEMÉLY ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK GYAKORISÁGA

2005: 951

2007: 930

2009: 1040

2011: 1095

2013: 1090

2014: 1085

2015: 976

2016: 885

2017: 711

A Fővárosban az összes **hivatali bcs.** kb. 70 %-a

Kb. 2/3 a rendész őrmérs

HIVATALOS SZEMÉLY ELLENI ERŐSZAK

2009: 582

2010: 631

2011: 515

2012: 471

2013: 486

2014: 518

2015: 420

2016: 387

2017: 366

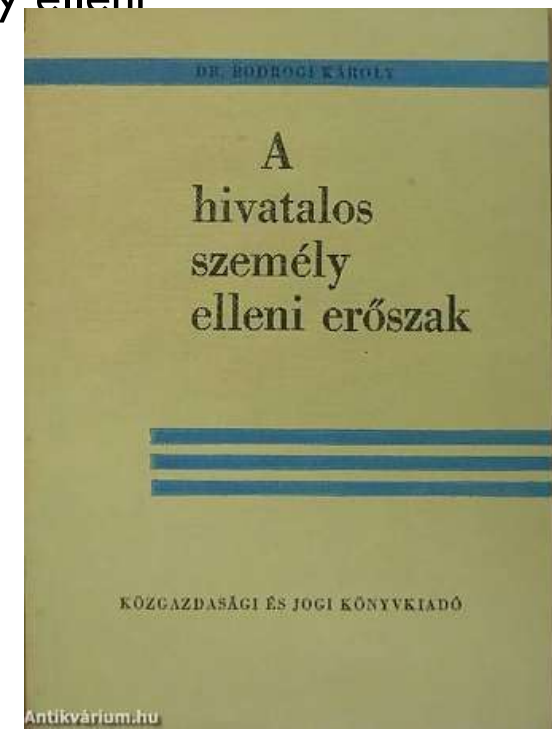
Százezer lakosra összesen kb. 2200

bűncselekmény jut,

hivatalos személy elleni

erőszakból

kb. 5.

A HATÁLYOS TÉNYÁLLÁS

310. § (1) Aki hivatalos vagy külföldi hivatalos személyt

- a) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz,
 - b) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel intézkedésre kényszerít, vagy
 - c) eljárása alatt, illetve emiatt bántalmaz,
- büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a hivatalos személy elleni erőszakot csoportosan, fegyveresen vagy felfegyverkezve követik el.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott csoport szervezője vagy vezetője öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki hivatalos személy elleni erőszak elkövetésére irányuló csoportban részt vesz, vétség miatt két évig, a csoport szervezője és vezetője büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki hivatalos személyt vagy külföldi hivatalos személyt az eljárása miatt bántalmaz, az (1)-(4) bekezdés szerint büntetendő akkor is, ha a bántalmazott a bűncselekmény elkövetésekor már nem hivatalos személy vagy nem külföldi hivatalos személy.

(6) Aki hivatalos személy elleni erőszakra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(7) Nem büntethető a (4) bekezdés alapján a csoport résztvevője, ha a csoportot önként vagy a hatóság felhívására elhagyja.

EGYES TÉNYÁLLÁSI ELEMELK ÉRTELMEZÉSE:

akadályozás,

intézkedésre kényszerítés,

bántalmazás

eljárás „alatt”, illetve „miatt”

jogszerű és jogszerűtlen eljárás

KOLLÉGIUMI VÉLEMÉNYEK

8/2007. BK vélemény: *Ha a hivatalos személy elleni erőszakot (1978. évi IV. törvény 229. §) **több hivatalos** vagy külföldi hivatalos személy ellen, azoknak egységes eljárása keretében követik el, a cselekmény nem válik több bűncselekménnyé. A konkrét hatósági eljárás egysége a bűnhalmazat megállapítását ilyen esetben kizárja.*

24/2007. BK vélemény: *A hivatalos személy elleni erőszak akkor minősül **felfegyverkezve** elkövetettként, ha az elkövető az élet kioltására alkalmas eszközt a bűncselekmény elkövetésekor magánál tartja annak érdekében, hogy azt szükség esetén felhasználja - függetlenül attól, hogy a hivatalos vagy a külföldi hivatalos személynek az elkövető felfegyverkezett voltáról tudomása van-e vagy sem.*

Egység

Halmazat

egy v. több cselekmény
EGY BŰNCSELEKMÉNY

Természetes
összetett
- ismétlődő v.
- tartós,
- állapot,
azonos sértett

törvényi
összefoglalt
folytatólagos

egy v. több cselekmény
TÖBB EGY
BŰNCSELEKMÉNY

valóságos

alaki
homogén
heterogén

anyagi

látszólagos

alaki
-specialitás
-konzumpció,
-szubszidiaritás

anyagi
pl.-büntetlen
elő- vagy
utócselekm.
-összeolvadás
-önállótlan
részcel.

30/2012. BÜNTETŐ ELVI DÖNTÉS

Az eljárásban **akadályozással** megvalósított hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt a hivatalos személy intézkedésének jogszerűtlensége a bűnösség megállapítását csak akkor zárhatja ki, ha az minden mérlegelés szükségessége nélkül félreérthetetlen és kétségtelen. A hivatalos személy elleni erőszak büntettének megvalósulását nem zárja ki az sem, ha a hivatalos személy intézkedése során megvalósult e bűncselekményt követően az elkövető a hivatalos személy által tanúsított szakszerűtlen vagy jogszerűtlen intézkedésnek erőszakkal vagy fenyegetéssel szegül ellen

NÉHÁNY FONTOSABB TOVÁBBI DÖNTÉS

- **BH1999. 437. I.** A hivatalos személy elleni erőszak büntette megvalósul, ha az elkövető - akár közvetlen, akár közvetett formában - aktívan ellenszegülve, testi erő kifejtéssel gátolja, nehezíti, vagyis akadályozza a hivatalos személyt a jogszerű intézkedés megtételében.
- **BH1995. 620. II.** A hivatalos személyt nemcsak a szó szoros értelmében vett közhatalmi tevékenységének a kifejtése során illeti meg a fokozott büntetőjogi védelem, hanem általában a szolgálat (munkaideje) alatt, amikor felkészül, illetve készenlétben áll az esetleges intézkedésre, és az ellene irányuló - erőszakkal vagy fenyegetéssel történő - ráhatás akadályozza a tervezett vagy szükségessé váló intézkedés megtételét
- **BH1993. 590. I.** A közúti veszélyeztetés büntette és a hivatalos személy elleni erőszak büntette bűnhalmazatban megállapításának van helye, ha a gépjárművel haladó terhelt az őt megállásra felszólító rendőr utasítását figyelmen kívül hagyva a járművével úgy hajt felé, hogy a rendőr az elütését csak az árokba ugrásával tudja elhárítani

SZABÁLYSÉRTÉS (2012. II. TV. – RENDZAVARÁS)

169. § (1) Aki

a) verekszik, továbbá aki mást verekedésre felhív,

b) rendzavarás vagy garázdaság esetén a hatóság vagy az eljáró hivatalos személy intézkedésével szemben engedetlenséget tanúsít,

c) a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvényen vagy a sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó sportrendezvényen az arcát olyan módon eltakarva jelenik meg vagy tartózkodik, amely alkalmas arra, hogy megghiúsítsa a személyének a hatóság vagy az eljáró hivatalos személy által történő azonosítását,

szabálysértést követ el.

(2) Aki nyilvános rendezvényen

a) lőfegyvert vagy robbanóanyagot, illetve az élet kioltására vagy testi sértés okozására alkalmas eszközt tartva magánál jelenik meg,

b) a rendező szerv, illetve a rendőrség biztonságra vonatkozó felhívásának, rendelkezésének nem tesz eleget,

szabálysértést követ el.

(3) E § alkalmazásában nyilvános rendezvény: a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvény, továbbá az olyan rendezvény, amely mindenki számára azonos feltételek mellett nyitva áll.

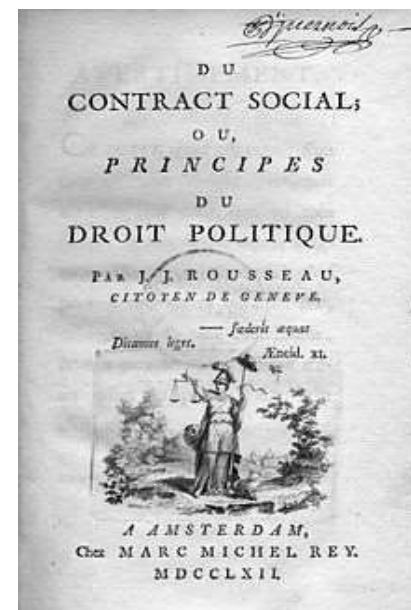
KÖZBIZTZONSÁG ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK (BTK. XXX. FEJEZET)

A KÖZBIZTONSÁG FOGALMA, GYÖKEREI

A közbiztonság olyan társadalmi közeg, amelyben az egyének egymáshoz és a közösséghez való viszonyát kölcsönös jogok és kötelezettségek egyensúlyán alapuló, írott és íratlan szabályok rendszere, s ennek tiszteletben tartása határozza meg.

Találnunk kell oly társadalmi alkatot, mely egész közös erejével védi és őrzi minden egyes tagjának személyét és vagyonát; de amelyben minden egyes, habár egyesül a többivel, csakis önmagánbak engedelmeskedik s ép oly szabad marad, mint azelőtt volt.”

(Rousseau 1762)

A FEJEZET RENDSZERE: 9 BŰNCSELEKMÉNY

Terrorizmussal kapcsolatos bűncselekmények

Közveszélyt okozó bűncselekmények

Lőfegyverrel, robbanóanyaggal kapcsolatos bűncselekmények

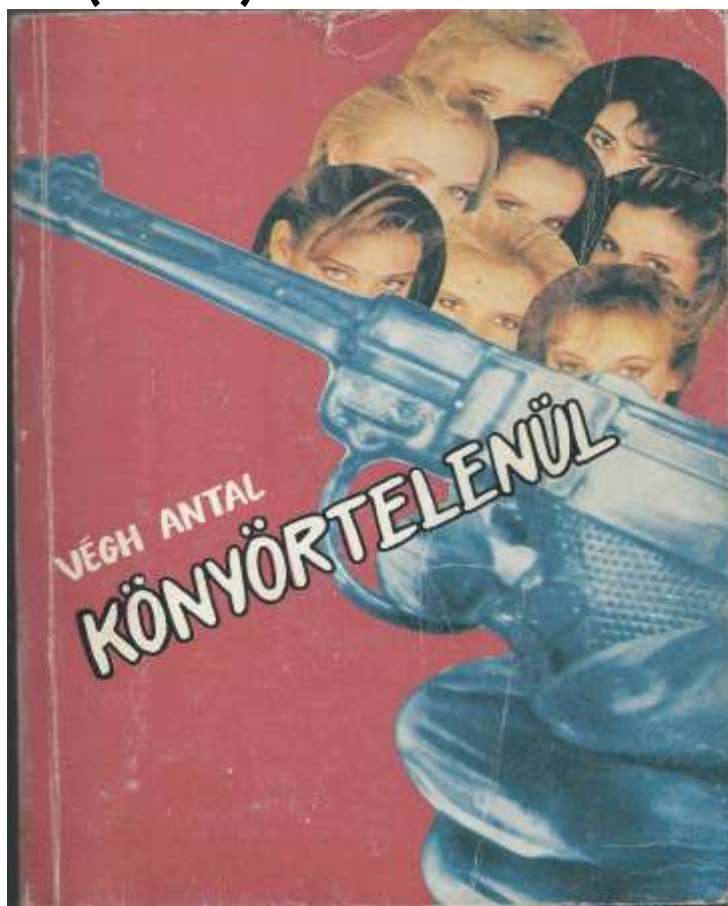
TERRORCSELEKMÉNY (314-316. §)

ELŐZMÉNYEK, A BŰNCSELEKMÉNY ELSŐ VÁLTOZATA

Az első túszerződés

(1973)

A bűncselekmény első változata (1979)

261. § (1) *Aki más személyi szabadságától megfoszt, vagy jelentős anyagi javakat kerít hatalmába, és a személy szabadonbocsátását, illetőleg a javak sértetlenül hagyását vagy visszaadását állami szervhez vagy társadalmi szervezethez intézett követelés teljesítésétől teszi függővé, büntetett követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

A KEZDETI BIZONYTALANSÁG, AZ ELSŐ ÜGYEK

Minősítési aggályok (1983)

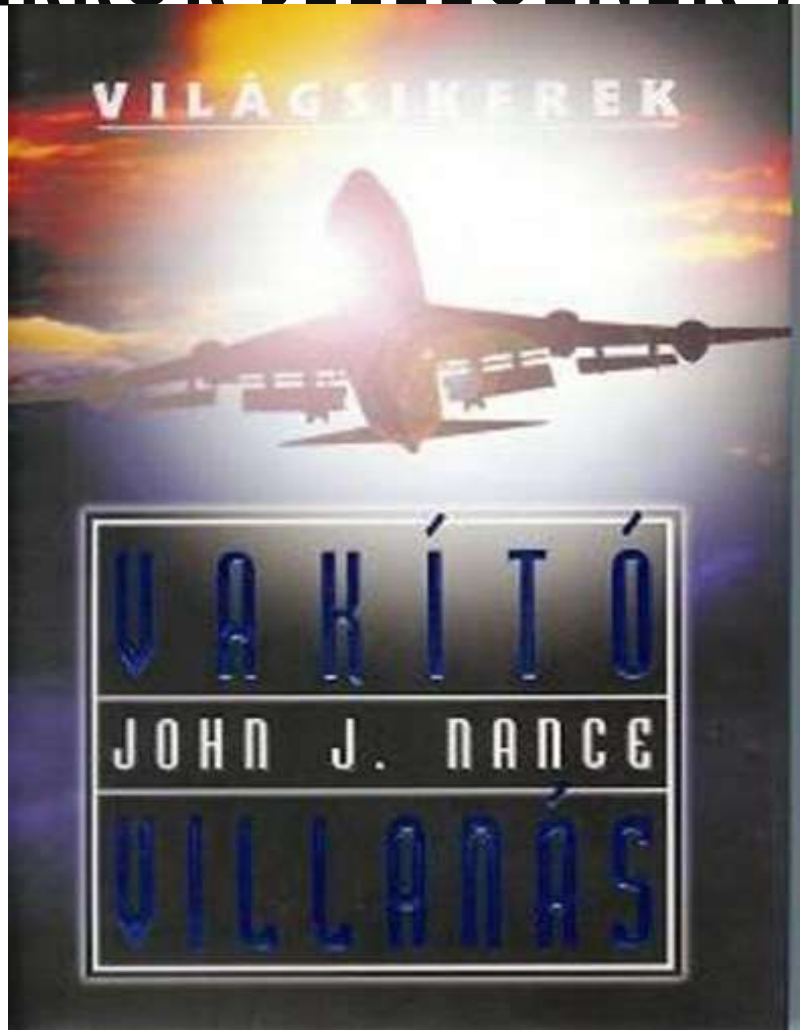
Festmény megsemmisítésével
fenyegetve elkövetett államzsarolás)

Túszejtés az Aranybikában (1994)

A TERROR JELLEGÉNEK MEGVÁLTOZÁSA

„ ...eddig nem álltak elő
semmilyen követelés-sel...
Na és ki a kö-vetkező?
Esetleg egy 747-es
becsapódik majd a New
Yorki Világkereskedelmi
Központba...”

GENERAL PRESS kiadó,

Budapest, 2000. 307.o.

(The Best Fiction of 2000)

2001 SEPTEMBER 11

2002 JÚNIUS- ET KERETHATÁROZAT

A Tanács kerethatározata (2002. június 13.) a terrorizmus elleni küzdelemről
(2002/475/IB)

(1) Az Európai Unió az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség és a szolidaritás egyetemes értékei, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása alapján áll. A demokrácia és a jogállamiság – tagállamai által közösen vallott – elvein alapul.

(2) A terrorizmus ezen elvek egyik legsúlyosabb megsértése. [...] veszélyezteti a demokráciát, az emberi jogok szabad gyakorlását, valamint a társadalmi és gazdasági fejlődést.

A HATÁLYOS TERRORCSELEKMÉNY SZERKEZETE

1. SÚLYOS BŰNCSELEKMÉNYEK ELKÖVETÉSE – (1) BEK.

CÉLZATOS

A (4) bekezdés felsorolja:

személy elleni erőszakos

(pl. emberölés, testi sértés)

közveszélyt okozó

(pl. közveszélyyokozás,

közlekedés biztonsága ell. bcs.)

fegyverrel kapcsolatos

(pl. lőfegyverrel visszaélés,

fegyvercsempészet)

bűncselekmények,

(1) bek. a) pont: az állam-kényszerítése

(1) bek. b) pont a lakosság megfélemlítése

(1) bek. c) pont más állam rendjének megváltoztatása, megzavarása

A HAZAI „TERRORCSELEKMÉNYEK” NEM EGYEZNEK A KÖZFELFOGÁSSAL, JELLEMZŐEN SAJÁTOS SZEMÉLYES MOTIVÁCIÓJÚ „ÁLLAMZSAROLÁSOK”

BH 1999/439 : a terrorcselekmény

bűntettét valósítja meg az az elkövető, aki a volt élettársát és annak a leányát féltékenységtől motiváltan – megfosztja a személyi szabadságuktól, és a szabadon bocsátásukat a rendőrséghez intézett anyagi követelés teljesítésétől teszi függővé.

„AHMED H” ÜGYE

A jogerős döntés: „határzár tömegzavargás résztvevőjeként elkövetett tiltott átlépése és társtettesként, állami szerv kényszerítése céljából, személy elleni erőszakos bűncselekmény elkövetésével megvalósított terrorcselekmény”

5 év börtön, 10 év kiutasítás

(Ami vitatható: a hivatalos személy elleni erőszakra közvetlenül a kényszerítés érdekében – s nem azzal összefüggésben – került sor.)

2. A tradicionális államzsarolás (jelentős anyagi javak hatalomba kerítése és követelés) – (2) bek.

3. Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki

- a) az (1) vagy (2) bekezdésében meghatározott terrorcselekményt abbahagyja, mielőtt abból súlyos következmény származott volna, és
- b) tevékenységét a hatóság előtt felfedi,

ha ezzel közreműködik a bűncselekmény következményeinek megakadályozásában vagy enyhítésében, további elkövetők felderítésében, illetve további bűncselekmények megakadályozásában. – **(3) bek.**

4. Előkészület

315. § (1) Aki terrorcselekmény előkészületét követi el, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az előkészületet terrorcselekmény terrorista csoportban történő elkövetése érdekében valósítja meg, öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Nem büntethető, aki az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

5. Fenyegetés **viszonylag újabb módosítás! – 2016. LXIX.tv.**

316. § Aki

a) terrorcselekmény elkövetésével fenyeget, vagy

b) terrorista csoporthoz csatlakozás céljából Magyarország területéről kiutazik vagy azon átutazik,

büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

6. Terrorcselekmény feljelentésének elmulasztása

317. § Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy terrorcselekmény elkövetése készül, és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, nem tesz feljelentést, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő

7. Terrorista csoport fogalma (értelmező rendelkezés)

319. § A 315. és a 318. § alkalmazásában terrorista csoport --a három vagy több személyből álló,
-hosszabb időre szervezett,
-összehangoltan **hierarchikusan, konspiratíván** működő,
-csoport,
amelynek célja terrorcselekmény elkövetése.

(Ismételjük át a többes elkövetési alakzatokat !)

TERRORIZMUS FINANSZÍROZÁSA 1. (2018-TÓL)

318. § (1) Aki

- a) **terrorcselekmény** feltételeinek biztosításához anyagi eszközt szolgáltatót vagy gyűjt,
- b) terrorcselekmény elkövetésére készülő személyt, illetve terrorcselekmény elkövetőjét, vagy e személyekre tekintettel más személyt anyagi eszközzel támogat, vagy
- c) a b) pontban meghatározott személyek támogatása céljából anyagi eszközt szolgáltatót vagy gyűjt,

büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt terrorcselekmény terrorista csoportban történő elkövetése vagy terrorista csoport tagja érdekében valósítja meg, vagy a terrorista csoport tevékenységét egyéb módon támogatja, vagy a terrorista csoport ilyen támogatása céljából anyagi eszközt szolgáltatót vagy gyűjt, öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

318/A. §* (1) Aki

- a) **terror jellegű bűncselekmény** feltételeinek biztosításához anyagi eszközt szolgáltatót vagy gyűjt,
- b) terror jellegű bűncselekmény elkövetésére készülő személyt, illetve terror jellegű bűncselekmény elkövetőjét, vagy e személyekre tekintettel más személyt anyagi eszközökkel támogat, vagy
- c) a b) pontban meghatározott személyek támogatása céljából anyagi eszközt szolgáltatót vagy gyűjt,

büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

TERRORIZMUS FINANSZÍROZÁSA -2. (2018-TÓL)

(2) Az (1) bekezdés vonatkozásában **terror jellegű bűncselekmény**:

- a) az emberölés [160. § (1) bekezdés, 160. § (2) bekezdés, ha a cselekmény a nemzetközi polgári repülést kiszolgáló repülőtéren vagy repülésben levő légi jármű fedélzetén vagy tengeren hajózó hajón tartózkodó személy, vagy nemzetközileg védett személy ellen irányul],
- b) a testi sértés (164. §, ha a cselekmény a nemzetközi polgári repülést kiszolgáló repülőtéren vagy repülésben levő légi jármű fedélzetén vagy tengeren hajózó hajón tartózkodó személy vagy nemzetközileg védett személy ellen irányul),
- c) az emberrablás [190. § (1)-(4) bekezdés],
- d) a közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény (232. §, ha a cselekmény légi jármű vagy tengeren hajózó hajó ellen irányul).
- e) a radioaktív anyaggal visszaélés (250. §),
- f) a rombolás (257. §),
- g) a nemzetközileg védett személy elleni erőszak (313. §),
- h) a jármű hatalomba kerítése (320. §),
- i) a közveszély okozása [322. § (1)-(3) bekezdés],
- j) a közérdekű üzem működésének megzavarása (323. §),
- k) a robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés (324. §, ha a cselekményt közérdekű üzem, illetve középület vagy építmény területén követik el),
- l) a lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés (325. §, ha a cselekményt közérdekű üzem, illetve középület vagy építmény területén követik el).

NÉHÁNY ÉRTELMEZÉSI KÉRDÉS

„A terrorcselekmény abbahagyása” (314. § (3) a) pont)

-nem azonos az önkéntes elállással! – akkor is megállapítható, ha a „túsz tárgyalások” eredménye-

„súlyos következmény” fogalma

(BH 1993/597, BH 2003/227)

AJÁNLOTT IRODALOM:

Bartkó Róbert: A terrorizmus elleni küzdelem kriminálpolitikai kérdései

<https://dfk.sze.hu/images/kiadvanyok/Bartko%20Robert%20-%20A%20terrorizmus%20elleni%20kuzdelem%20kriminalpolitikai%20kerdesei.pdf>

Fábián Péter: A terrorcselekmény büntetőjogi szabályozásának jelene és aktuális kérdései

<https://ujbtk.hu/dr-fabian-peter-a-terrorcselekmény-buntetojogi-szabalyozasanak-jelene-es-aktualis-kerdesei/>

Tóth Mihály: A terrorcselekmény szabályozásának és gyakorlatának változásai

http://mhtt.eu/hadtudomany/2013/1_2/index.php

JÁRMŰ HATALOMBA KERÍTÉSE (320. §)

1971-től csak „légi jármű”

2003-tól a védett tárgyak köre kibővült.

Az egyes járművek fogalmát

- a légi közlekedésről (1995. XCVII.),
- a vasúti közlekedésről (2005. CLXXXIII.),
- a vízi közlekedésről (2000. XLII.) szóló törvények és
- a KRESZ függeléke határozza meg.

JÁRMŰ HATALOMBA KERÍTÉSE

320. § (1) Aki légi jármű, tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű ellenőrzését erőszakkal, fenyegetéssel, illetve másnak öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotát előidézve magához ragadja, bűntett miatt öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált okoz.

(3) Aki jármű hatalomba kerítésére irányuló előkészületet követ el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a bűncselekményt abbahagyja, mielőtt abból súlyos következmény származott volna.

AZ ÉRTELMEZÉSHEZ:

Materiális bűncselekmény,

Célzatos bűncselekmény, az „ellenőrzés megszerzése” csak egyenes szándékkal történhet (burkolt célzat)

A minősített esetben írt eredményre (amely felölelheti több ember halálát is) szándékosság és gondatlanság is kiterjedhet.

BŰNSZERVEZETBEN RÉSZVÉTEL (321. §)

- A BŰNCSELEKMÉNY NEM VIZSGAKÉRDÉS, DE A FOGALOM IGEN! -

459. § 1. bűnszervezet:

három vagy több személyből álló,

hosszabb időre szervezett, **hierarchikus**

konspiratíván, összehangoltan működő

csoporthoz,

amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

A KÚRIA BÜNTETŐ KOLLÉGIUMA A 2019. OKTÓBER 10. NAPJÁN TARTOTT TANÁCSELNÖKI ÉRTEKEZLETEN ÉRTELMEZTE A MEGVÁLTOZOTT BŰNSZERVEZET-FOGALMAT.

Mivel a törvény nem tartalmaz a „hierarchikusan szervezett” és a „konspiratíván működő” fogalmi ismérvekhez értelmezést, ezért az a bíróságok feladata.

Minden egyes tényállás esetén a bíróság vizsgálja a bűnszervezetben elkövetés meglétét, és ennek lényege mindig az alanyi oldal vizsgálata, miszerint a terhelt tudatát át kell fognia annak, hogy az általa elkövetett bűncselekményt bűnszervezetben valósítják meg.

A fogalom megváltozása nem jelenti szükségképpen a jogalkalmazói újragondolást. Ezt azzal támasztja alá, hogy a Kúria egyetértett a Legfőbb Ügyészség álláspontjával, mely szerint **már egy résztvevő szervezői, koordináló és irányító szerepét alátámasztó adat megléte is olyan alá-fölérendeltségi viszonyt jelenthet, amely megalapozhatja az új definíció szerint is a bűnszervezet megállapítását. Így a hierarchikus szervezetségnek nem feltétele, hogy a bűnszervezet összes résztvevője a szervezet hierarchiájában elhelyezett legyen. A konspiratív működés a Kúria szerint valójában a korábbi fogalom összehangolt működési ismérével egyezőnek tekinthető, abban az esetben, ha a bűnszervezet tevékenysége a külvilág előtt rejtve valósul meg az egyes cselekményekhez kapcsolódó személyek összehangolt tevékenységével.**

„SZÖVETSÉG” ÉS „SZERVEZET”

bűnszövetség	bűnszervezet
Legalább két fő	Legalább három fő
szervezett	Összehangolt, hierarchikus
nem feltétlenül tartós (elegendő de szükséges is legalább két bűncselekmény elkövetésében megállapodni)	Tartós, konspiratív (meghatározatlan számú, de kettőnél biztosan több bűncselekményben „bűnözésben” állapodnak meg)
Megállapításának feltétele konkrét tett (Legalább egy kísérlet)	Megállapításához elegendő a cél (Konkrét bűncselekmény nem is szükséges)
A bűncselekmény súlya közömbös, DE	Csak 5 évi fenyegetettséget elérő
Csak ott lehet, ahol a különös részben minősítő körülmény	Bármely szándékos (5 évi fenyegetettséget elérő) tett esetén általános részi következmények

BŰNCSELEKMÉNY BŰNSZERVEZETBEN TÖRTÉNŐ ELKÖVETÉSÉNEK KÖVETKEZMÉNYEI

A büntetési tétel felső határa kétszeresére emelkedik,

Kitiltás alkalmazható,

2 év fölött fegyház,

Feltételes szabadság kizárt,

Felfüggesztés kizárt,

Mediáció kizárt,

Elkobzás méltányosságból nem mellőzhető,

Vagyon bűnösségének vélelmezése vagyonekobzásnál

A BŰNSZERVEZETBEN RÉSZVÉTEL TÉNYÁLLÁSA:

321. § (1) Aki bűncselekmény bűnszervezetben történő elkövetésére felhív, ajánlkozik, vállalkozik, a közös elkövetésben megállapodik, vagy az elkövetés elősegítése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, illetőleg a bűnszervezet tevékenységét egyéb módon támogatja, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Bűnszervezetben részvétel miatt nem büntethető, aki a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

HELYESEBB LENNE ÍGY:

Aki

a) bűnszervezet létrehozására,

b) bűnszervezet keretében bűncselekmény elkövetésére

felhív, ajánlkozik, vállalkozik, a közös

elkövetésben megállapodik, vagy az

elkövetés elősegítése céljából az ehhez

szükséges, vagy ezt könnyítő feltételeket

biztosítja, illetőleg a bűnszervezet

tevékenységét egyéb módon támogatja...

KÖZVESZÉLY OKOZÁSA (322. §)

KÖZVESZÉLY: MEGHATÁROZATLAN SZÁMÚ, VAGY NAGYSZÁMÚ MEGHATÁROZOTT SZÁMÚ SZEMÉLY ILLETVE JELENTŐS ANYAGI JAVAK SÉRELMEINEK REÁLIS LEHETŐSÉGE

KÖZVESZÉLY OKOZÁSA

322. § (1) Aki anyag vagy energia pusztító hatásának kiváltásával közveszélyt idéz elő, vagy a közveszély elhárítását, illetve következményeinek enyhítését akadályozza, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) csoportosan,

a) különösen nagy, vagy ezt meghaladó kárt okozva, vagy

c) bűnszövetségben

követik el.

(3) A büntetés öt évtől húsz évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált okoz.

(4) Aki közveszély okozásra irányuló előkészületet követ el, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki a közveszély okozását gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig, különösen nagy, vagy ezt meghaladó kár esetén öt évig, halál okozása esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) (6) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a közveszélyt, mielőtt abból káros következmény származott volna, önként megszünteti.

KÖZVESZÉLYOKOZÁS ÉS EMBERÖLÉS

Szándékos közveszély +
gondatlan ölés =

(3) bek. minősített eset

Szándékos közvesz. +

szándékos ölés(ek) =

közveszélyokozás

alapesete és emberölés
(alap ill. min. esete)

Gondatlan közveszély +

gondatlan emberölés =

(5) bek. minősített eset

Szándékos ölés(ek) +

Gondatlan közveszély =

halmazat, de a sok ember
életét veszélyeztető módon
való emberöléssel nem!

KITEKINTÉS: FELELŐSSÉG A KÖZVESZÉLY KÖVETKEZMÉNYEIÉRT

Általános polgári jogi felelősség	Veszélyes üzemért viselt felelősség (Ptk. 6.535-539 §)	Büntetőjogi felelősség
KÁROKOZÁS TÉNYE FELRÓHATÓSÁG Kimentés: ha felróhatóság hiányzik (úgy járt el, ahogy elvárható)	KÁROKOZÁS TÉNYE MENTESÜL A FELELŐSSÉG ALÓL, HA BIZONYÍTJA, HOGY A KÁRT OLYAN ELHÁRÍTHATATLAN OK IDÉZTE ELŐ, AMELY A FOKOZOTT VESZÉLLEL JÁRÓ TEVÉKENYSÉG KÖRÉN KÍVÜL ESIK.	Tényállászerű (Btk.) Bűnös (szándékos v. gondatlan) Társadalomra v eszélyes Cselekmény (tett vagy mulasztás)

KÖZÉRDEKŰ ÜZEM MŰKÖDÉSÉNEK MEGZAVARÁSA (323. §)

323. § (1) Aki közérdekű üzem működését jelentős mértékben megzavarja, bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) csoportosan,
- b) bűnszövetségben vagy
- c) különösen nagy kárt okozva

követik el.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) fegyveresen,
- b) felfegyverkezve vagy
- c) különösen jelentős kárt okozva

követik el.

(4) Aki a közérdekű üzem működésének megzavarására irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

KÖZÉRDEKŰ ÜZEM FOGALMA (459. § (1) 21. PONT)

Közérdekű üzem:

- a) a közmű,
- b) a közösségi közlekedési üzem,
- c) az elektronikus hírközlő hálózat,
- d) az egyetemes postai szolgáltató közérdekű feladatainak teljesítése érdekében üzemeltetett logisztikai, pénzforgalmi és informatikai központok és üzemek,
- e) a hadianyagot, haditechnikai eszközt termelő üzemet, energiát vagy üzemi felhasználásra szánt
alapanyagot termelő üzem;

2002 -ERZSÉBET-HÍD

(KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSI ÜZEM MEGZAVARÁSA)

MTI

2006 – TV-OSTROM (KÖZÉRDEKŰ ÜZEM-E A KÖZTÉVÉ?)

Elektronikus hírközlő hálózat: átviteli rendszerek és - ahol ez értelmezhető - a hálózatban jelek irányítására szolgáló berendezések, továbbá más erőforrások - beleértve a nem aktív hálózati elemeket is -, amelyek jelek továbbítását teszik lehetővé meghatározott végpontok között vezetéken, rádiós, optikai vagy egyéb elektromágneses úton, beleértve a műholdas hálózatokat, a helyhez kötött és a mobil földfelszíni hálózatokat, az energiaellátó kábelrendszereket, olyan mértékben, amennyiben azt a jelek továbbítására használják, a műsorszórásra használt hálózatokat és a kábeltelevíziós hálózatokat, tekintet nélkül a továbbított információ fajtájára. (2003. évi C. tv.)

ROBBANÓANYAGGAL VAGY ROBBANTÓSZERREL VISSZAÉLÉS (263. §)

263. § (1) Aki robbanóanyagot, robbantószeret vagy ezek felhasználására szolgáló készüléket engedély nélkül készít, megszerez, tart vagy a tartásukra nem jogosult személynek átad, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki robbanóanyagot, robbantószeret vagy ezek felhasználására szolgáló készüléket engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, büntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés az (1) bekezdés esetén öt évtől tíz évig, a (2) bekezdés esetén öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben

követik el.

(4) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

ALAPFOGALMAK

Robbanóanyag - olyan keverékek, vegyületek amelyek valamilyen mechanikai, hő-, elektromos, vegyi behatás, jel következtében igen rövid idő alatt nagy hő, fény, hang, nyomás, feszítő erő kifejtése mellett átalakulnak s ezáltal romboló hatást váltanak ki. Klasszikus robbanóanyagok a dinamit, ekrazit.

Robbantószer - az az eszköz, amely a robbanóanyag felrobbantására szolgál, ilyen a gyutacs és gyújtózsín.

Ezek felhasználására szolgáló készülék a robbanóanyag és robbantószer egysége: ilyen a pokolgép, bomba.

ROBBANÓANYAG JOGSZABÁLYI FOGALMA (CSAK A PONTOSABB ÉRTELMEZÉSHEZ)

A Robbanóanyagipari Biztonsági Szabályzat közzétételéről szóló 2/1987. (II. 17.) IpM rendelet alapján robbanóanyagnak tekintendő

a) az iniciáló robbanóanyag:

- vegyület (pl. durranóhigany, ólom-azid, tallum-azid, tricinát, tetrazén),
- keverék (pl. „csappantyúelegy”, „gyutacselegy”, „kislőszerelegy”);

b) a) brizáns robbanóanyag:

- vegyület (pl. nitro-glicerín, nitro-glikol, nitropenta, nitro-cellulóz, tetril, mononitro-, dinitro- és trinitro-toluol, hexanitro-stilbén, dinitro-naftalin, trinitro-rezorcín),
- keverék (pl. „robbanóolaj”, pentritol, hexotol, amatol, poralakú vagy plasztikus) zselatinált (robbanóanyag, robbanózagy);

c) a tolóhatású robbanóanyag (pl. oldószeres vagy oldószer nélküli lőpor, feketelőpor);

d) a robbanóképes és a nem robbanóképes, de a körülmények folytán robbanóképessé válható pirotechnikai keverék (pl. klorát-, perklorát-, nitrát-, permanganát-, fém-oxid- vagy fémdioxid- és éghető szervesetlen- vagy szervesanyag-tartalmú keverék):

e) az a)-d) pontokban foglalt anyagok, keverékek a gyártásuk közbeni fázisaiban (pl. nedves állapotban; emulzió vagy szuszpenzió formájában; előkészítő-, formázó- vagy utóműveletek alatt; selejt vagy hulladék formájában is).

LŐFEGYVERREL VAGY LŐSZERREL VISSZAÉLÉS (325. §)

1) Elkövetési tárgy: lőfegyver - (1) bek.

Aki

- a) **MŰKÖDŐKÉPES** lőfegyvert engedély nélkül megszerez vagy tart,
 - b) lőfegyvert engedély nélkül készít vagy forgalomba hoz,
 - c) lőfegyvert engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít,
 - d) a lőfegyver készítésére, megszerzésére, tartására vagy kereskedelmére vonatkozó engedély kereteit túllépi,
 - e) engedéllyel tartott lőfegyverét engedéllyel nem rendelkezőnek átadja,
- büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

2) Elkövetési tárgy: lőszer (2) bekezdés (az (1) bek. szerint büntetendő, aki)

- a) kézilőfegyverhez, vadászlőfegyverhez vagy sportlőfegyverhez tartozó, csekély mennyiséget meghaladó vagy más lőfegyverhez tartozó lőszer engedély nélkül megszerez vagy tart,
- b) lőszer engedély nélkül készít vagy forgalomba hoz,
- c) lőszer engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít,
- d) a lőszer készítésére, megszerzésére, tartására vagy kereskedelmére vonatkozó engedély kereteit túllépi,
- e) az engedéllyel tartott kézilőfegyveréhez, vadászlőfegyveréhez vagy sportlőfegyveréhez tartozó, csekély mennyiséget meghaladó vagy más lőfegyverhez tartozó lőszer engedéllyel nem rendelkezőnek átad.

3) Minősített, privilegizált eset, előkészület

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt üzletszerűen vagy bűnszövetségben követik el.

(4) Aki az engedéllyel tartott kézilőfegyverét, vadászlőfegyverét vagy sportlőfegyverét, illetve az ahhoz tartozó lőszer bejelentés nélkül az ország területére behozza, onnan kiviszi, vagy azon átszállítja, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki az (1)–(3) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) E § alkalmazásában csekély mennyiség a legfeljebb tíz darab lőszer.

HÁTTÉRJOGSZABÁLYOK

A TANÁCS 1991. június 1-i 91/477/EGK IRÁNYELVE

a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről

2004. évi XXIV. törvény

a lőfegyverekről és lőszerokről

253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet

a fegyverekről és lőszerokről *(az engedélyezés szabályai)*